

Hava taarruzlarına karşı korunma kanununun 10 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâihası ve Bütçe ve Millî müdafaa encümenleri mazbataları (1/571)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1063

18 - III - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3502 sayılı Pasif korunma kanununun 10 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna yeniden bazı hükümler ilâvesine dair Millî Müdafaa vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 14 - III - 1941 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Müstaceliyetle müzakeresi hususuna yüksek müsaadelerini rica ederim.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucip sebepler

1 — Hava haber verme mntaka ve merkez komutanlıklarile muavinlik ve mülhâklıklarında çalıştırılacak olan yedek subaylardan askerlik yaş haddi içinde bulunanlar kendi rütbelerine ait maaşları alacakları gibi subay elbisesi giyerek rütbelerini gösteren üniformayı taşıyacaklar ve rütbelerinin salâhiyetini kullanacaklardır.

2 — Fakat askerlik yaş haddi dışına çıkarak 1076 numaralı kanunun 22. maddesi hükmünce yedek subaylıktan affedilmiş olanların hava taarruzlarına karşı korunma kanununun 8. maddesinde yazılan tazminat kaydile maaş almalarına ve üniforma taşımalarına mezkûr 1076 numaralı kanunun 27. maddesinden istifade edilemeyeceğinden kanunî imkân olmadığı için aynı vazifeyi almış olan muhtelif şahısların bir kısmı maaşlı ve rütbeli, diğer bir kısmı maaşsız ve rütbesiz olarak ahenksiz kullanılmaları gibi disiplini bozan bir aykırılık doğmaktadır.

3 — Bundan başka bu subayların vazifesi diğer pasif korunma teşkillerinde vazife alan şahıslar gibi yalnız alarm zamanları için olmayıp bütün sefer müddetince devam eder. Yaş haddi dışındaki bu yedek subaylara mecburî olarak elbise ve üniforma tedarik ettirilemeyeceği gibi hak ve salâhiyetleri tam verilmezse kendilerinden emir ve komuta mevkiinde ciddî bir çalışma dahi istenebilecektir.

Halbuki bu subaylar D. 112 hava haber verme hizmeti talimatının 24 ve 25. maddelerine ve hava taarruzlarına karşı pasif korunma nizamnamesinin 15, ve 67 nci maddelerine göre seferde o mntakanın veya mevkiin hava müdafaa komutanı olduklarından o mntaka veya merkezde bulunan ve muvazzaf kıtalardan ibaret aktif müdafaa birliklerine ve bütün pasif korunma teşkillerine emir ve komuta edecekleri gibi mevkiin pasif korunma âmiri olan emniyet müdürü veya jandarma komutanı da bu komutanların emri altında bulunacaklardır. Vilâyet erkânından teşekkül etmiş olan pasif korunma komisyonları da bu komutanların direktiflerine göre hareket edeceklerdir. Bu komutanlar kendi emirlerinde bulunan hava haber verme teşkillerine de emir ve komuta edecek-

lerdir. İcabında bütün teşkilere mensup şahısları cezalandıracaklardır.

4 — Bu teşkilâta dahil olacak erat vazifeleri icabı şehir ve kasabalardan uzakta ve geceli gündüzlü vazifeleri başında bulunarak daimî vazife göreceklerinden serbest çalışmaya imkân bulamayacakları ve kendi ihtiyaçlarını temin edemeyecekleri cihetle bunların da ordu eratı gibi maaş, harcırah, elbise, yiye ve sair masraflarının M. M. V. bütçesinden verilmesi zarurî görülmüştür.

5 — Genelkurmay başkanlığının son ve müstacel bir teklifi olan ve bağlı olarak sunulan 3502 sayılı kanununun 10. maddesine ek fıkra, her hangi bir hava baskınına uğramamak için lüzumlu olduğu tabiidir.

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1183

25 - III - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

18 - III - 1941 tarih ve 6/1063 sayılı tezkere ile takdim olunan «3502 sayılı Pasif korunma kanununun 10 ncu maddesinin tadiline ve bu kanuna yeniden bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası» hakkında Sıhhat ve içtimâî muavenet vekilliğinden sonradan alınan 21 - III - 1941 tarih ve 86 sayılı mütaleaname ile ilişkilerinin suretleri sunulmuştur.

Bahsi geçen kanun lâyihasının müzakeresi esnasında nazarı dikkate alınmasına müsaade buyrulmasını rica ederim.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Sıhhat ve içtimâî muavenet vekilliği Seferberlik müdürlüğü ifadeli 86 sayılı ve 21 - III - 1941 tarihli tezkere sureti

Yüce Başvekâlete

Millî Müdafaa vekâletinin ordu dairesi Ş. IV. 40342 sayılı ve 11 - III - 1941 tarihli tezkeresine bağlı olup biri hava korunma teşkillerinden haber verme teşkilâtına tayin kılınacak çağ harici yedek subaylar hakkında olunacak muameleye diğeri hazardsa faaliyete getirilecek işbu teşkilâta mukatazi eşhasın çağırılmasına dair olup 3502 numaralı kanuna ilâvesi teklif kılınan bir maddeyi ve bir fıkrayı havi kanun lâyihaları okundu.

1 — 3502 numaralı kanun ile buna dayanan 10680 sayılı nizamnamenin 10 ncu maddesi mucibince gerek seferde mütemadiyen, gerek hazardsa Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine talim, manevra ve sair sebeplerle bir aydan fazla müddet faaliyette bulunmak üzere teşkil olunacak yedi teşkilin beherine muhtelif sınıflardan çağ harici yedek subay tayini lâzım geleceği cihetle bunların umumu hakkında seyyan muamele yapmak ve bilâhare ergeç faaliyete geçirilecek beher teşkildeki beher sınıf yedek subay için ayrı ayrı kanun teklifi külfet ve zaruretinden kurtulmak üzere aynı mıntaka veya mevki hava müdafaa komutanı emri altında çalışacak olan bu muhtelif teşkilere mensup muhtelif sınıf çağ harici yedek subayların hizmete seçilip alınabileceklerine şamil derli toplu bir kanun maddesi teklifi maslahata ve subaylık hukukuna daha muvafık görülerek ona göre hazırlanan kanun lâyihası sureti ilişik bir numaralı varakada :

2 - Yine gerek seferde ve gerek Genel kurmay başkanlığı teklifi ve İera Vekilleri Heyeti kararile hazardsa bu yedi pasif korunma teşkiline çağırılacak eşhasın sıhhi, içtimâî ve hukukî şartları ile hizmete celp suretleri diğerk şahsî mükelleflerinki ile birleştirilmek üzere şahsî mükellefiyetin ana

kanununu teşkil eden 3634 numaralı Millî Mükellefiyet kanununun 1 - 2 - 3 ncü maddelerile bu kanunun tarzı tatbikını gösteren 13765 sayılı nizamnamenin 73 - 90 ncü maddelerindeki gerek hava taarruzlarına karşı korunma, gerek diğer askerî hizmetlere çağırılma bakımından şahsî mükelleflerin bütün bedenî, medenî ve hukukî şartlarını ve hizmete sureti celplerini tesbit eden hükümler ve şartlar seyyanen bunlar hakkında da cari olmak üzere kaleme alınıp 3502 numaralı kanunun 10 ncü maddesine ilâvesi icap eden kanun fıkrası lâyihası ilişik 2 numaralı varakada takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını yüksek saygılarımla arzeye ederim.

Sihhat ve içtimâî muavenet vekili

Dr. H. Alataş

T. C.

Sihhat ve içtimâî muavenet V.

Seferberlik işleri müdürlüğü

Özel No. 86

(21 - III - 1941 T. ve 86 sayılı yazı eki)

3502 sayılı Pasif korunma kanununun 10 ncü maddesi sonuna bir fıkra ilâvesi hakkında kanun lâyihası

Fıkra: Hazarda her hangi şehir, kasaba veya müessesede 3502 numaralı hava taarruzlarına karşı korunma kanunıyla yapılan korunma teşkillерinden her hangilerini bir aydan fazla müddet faaliyete getirmek lâzım geliyorsa bu teşkillere muktazi eşhasın, şahsî mükellefiyet kanunu ve nizamnamesinin hükümleri dairesinde hizmete çağırılması Genelkurmay Başkanlığının teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararile icra olunur.

T. C.

Sihhat ve içtimâî muavenet V.

Seferberlik işleri müdürlüğü

Özel No. 86

(21 - III - 1941 T. ve 86 sayılı yazı eki)

Yaş haddini aşarak 1076 numaralı kanuna göre yedek subaylıktan affedilmiş olanlardan hava taarruzlarına karşı pasif korunmaya tâbi şehir, kasaba vesair hassas yerlerde hizmet için çağırılacaklara ait olmak üzere 3502 sayılı hava taarruzlarına karşı korunma kanununa bir madde eklenmesine dair kanun lâyihası:

Madde 1 — 3502 numaralı hava taarruzlarına karşı korunma kanunu mucibince yapılan teşkillерden her hangi birinde, sefer halinde bütün sefer müddetince ve hazarda Genelkurmayın teklifiyle her hangi bir yerde her hangi bir suretle bir aydan fazla devam edecek bir müddet için kullanılmak üzere, yaş haddini aşarak 1076 numaralı kanunun 22 ncü maddesi mucibince hizmetten affedilmiş olan yedek subaylardan lüzum görülenleri tayin kılındığı halde bunlar bu hizmette buldukları müddetçe ve icap ettikçe rütbelerine ait üniformayı taşırlar ve rütbelerinin maaş ve tahsisatını Millî Müdafaa bütçesinden alırlar. Bunlardan umumî muvazene, hususî idare ve belediyeler bütçelerinden maaş ve ücret alanların maaşları 1108 sayılı kanunun 3041 sayılı kanunla değişen maddelerine göre verilir.

Madde 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 64

Esas No. 1/571

24 - III - 1941

Yüksek Reisliğe

3502 sayılı hava taarruzlarına karşı korunma hakkındaki kanunun 10 neu maddesinin tadiline ve bu kanuna yeniden bazı hükümler ilâvesine dair Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 18 - III - 1941 tarih ve 6/1063 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâ-yihası Encümenimize havale buyurulmakla Millî Müdafaa vekili Saffet Arıkan ve Maliye vekili Fuat Ağralı, Divanı muhasebat reisi ile Dahiliye vekâletinin salâhiyetli memuru hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu :

Sin haddini aşmış olmalarından dolayı yedek subaylıktan affedilmiş olanlardan, hava taarruzlarına karşı korunma teşkilâtının haber verme teşkillerinde kullanılacak eşhasın celbi hakkında Hükûmete salâhiyet verilmesini ve bu işlerde istihdam edilecek subayların rütbelerine mahsus üniformaları taşımalarını ve o rütbeye mahsus maaşlarını almalarını ve aynı maksatla celp olunacak erat hakkında da emsalleri gibi muamele yapılmasını temin maksadile hazırlandığı mu-cip sebeplerin tetkikinden ve alman şifahî izah-lardan anlaşılın kanun lâ-yihası Encümenimizce esas itibarile kabule şayan görülmüştür.

Ancak, hava taarruzlarına karşı korunma hakkındaki kanunda bu hizmetlerde kullanılacak kimselerin hazarda talim için celp müddetleri tesbit edilmiş bulunduğundan birineci madde ile tesis edilen hükmün fevkalâde hallere munhasır olduğu alınan izahlardan anlaşıldığından maddenin bu şekilde tavrı ve müstakil bir madde olması Encümenimizce kabul edilmiştir.

İkinci maddenin birineci fıkrasındaki hazarda tâbiri yukarıdaki maddeye uyularak fevkalâde hallerde tâbirine tahvil edilmiş ve bu fıkradaki subaylar için maaş tahsisat, ikinci fıkrasında da erat için maaş, iaşe, ilbas, ibate, nakil ve tedavi masraflarının ve bunlardan gedikli erbaşlara harcırahlarının verileceğinin tadat edilmesi bu madde hükmüne göre hizmete çağırılacak yaş haddi ve mükellefiyet harici yedek subay ve era-

tın yaş haddi ve mükellefiyet dahilindeki emsali yedek subay ve erata nisbetle hukukunun tahdidi manasını tazammun edeceği ve halbuki kanun lâ-yihasının Hükûmetçe tanzim ve sevkinde bunlara da hukuk ve vecibeleri itibarile yaş haddi ve mükellefiyet dahilindeki emsalinde farksız muamele tatbiki esas ittihaz edilmiş olduğunun Vekillerin izahından anlaşılması olduğu cihetle madde bu maksadı temin edecek surette tadil edilmiş ve fıkralar ayrı birer madde halinde tedvin olunmuştur.

Maddenin bu suretle tadilinden sonra 3041 numaralı kanunun tatbiki de maddelerin şumulu-ne girdiğinden Hükûmet teklifinde mevcut olan fıkraya da ayrıca lüzum kalmamış ve mezkûr fıkra kaldırılmıştır.

Bu esaslar dahilinde hazırlanan lâ-yihanın havalesi veçhile Millî Müdafaa encümenine tevdiî hususu Yüksek Riyasete arz edilir.

Reis	Reis V.	Bu M. M.
Çorum	Kastamonu	Kırklareli
İ. Eker	T. Coşkan	B. Denker
Kâtip		
İstanbul	Ağrı	Bolu
F. Öymen	Ihsan Tav	Dr. Zihni Ülgen
Bursa	Bursa	Bursa
Dr. Sadi Kovuk	A. Nevzat Ayas	Fazlı Güleç
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
Rüştü Bekit	M. F. Altay	M. Akkaya
Gümüşane	İsparta	İsparta
Durak Sakarya	Mükerrem Karaağaç	Kemal Turan
İsparta	Kayseri	Kayseri
R. Ünlü	F. Baysal	S. Serim
Kayseri	Kırklareli	Kütahya
Suad Hayri Ürgüblü	B. Denker	A. Tiridoğlu
Malatya	Mardin	Samsun
M. Öker	R. Erten	M. A. Yörüker
Seyhan	Trabzon	Tunceli
S. Çam	Sırrı Day	M. Yenel
Yozgad		
S. İçöz		

Millî müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Esas No. 1/571
Karar No. 16

1 - IV - 1941

Yüksek Başkanlığa

3502 sayılı pasif korunma kanununun 10 neu maddesinin tadiline ve bu kanuna yeniden bazı hükümler ilâvesine dair Millî müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte gönderildiğine ve müstacelen müzakeresi talebine dair olup Bütçe encümenince müzakere edilerek tanzim edilen mazbatasile birlikte encümenimize havale edilen Başvekâletin 18 - III - 1941 tarihli ve 6/1063 numaralı tezkeresile Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliğinden bu işe dair olan mütaleaname ile ilişkilerinin suretleri gönderildiğine dair olan ve son içtimamızda alınan 25 mart 1941 tarihli ve 6/1083 numaralı Başvekâlet ikinci tezkeresi Millî müdafaa, Dahiliye ve Sıhhat ve içtimaî muavenet vekilliklerinden gönderilen salâhiyettar memurları huzurunda okundu ve görüldü.

3502 numaralı hava taarruzlarına karşı korunma kanununun icabatından olarak yapılmasına teşebbüs edilen hava haber verme teşkilâtında kullanılacak sin haddini aşmış yedek subaylarla eratın celp ve istihdamı hakkında Hükümetin talep ettiği salâhiyeti, Bütçe encümeninin noktai nazarına göre encümenimiz de esas

itibarile kabule şayan görmüştür. Ancak ikinci maddede yazılan makam ve memuriyetlerin zikri, ileride bir noksanlığı mucip olabileceği düşüncesile Millî müdafaa vekâletince yapılacak teşkilât dahilinde bu subayların istihdamları ten-sip edilerek ikinci madde o suretle değiştirilmiştir.

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletince talep ve teklif edilen hususlar kanun lâyihasının ikinci maddesinde tamamen nazarı mütaleaya alınmış olmakla işbu kanun lâyihasının Heyeti Umumiyenin mütaleasına arzedilmesi ve müstacelen müzakere olunması ricasıle Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. E. Reisi	M. M.	Kâtip
Diyarbakır	Samsun	Konya
K. Seviüktekin	Amiral F. Engin	Vehbi Bilgin
Bursa	Çankırı	Erzurum
N. Tınaz	Dr. A. Arkan	A. Akyürek
Gümüşane	Kayseri	Malatya
Ziya Zarbun	N. Toker	O. Koptagel
Manisa	Muğla	Samsun
K. N. Duru	S. Güney	R. Barkın
Urfa	Yozgad	
Ahmed Yazgan	C. Arat	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3502 sayılı Pasif korunma kanununa bazı hükümler ilâvesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 3502 sayılı Pasif korunma kanununun onuncu maddesi sonuna aşağıdaki fıkraya ilâve edilmiştir:

(Hazarda görülecek lüzum üzerine hava haber verme teşkillerine muktazi eşhas Genelkurmay Başkanlığının teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti kararile hizmete çağırılırlar).

MADDE 2 — Bu kanuna yeniden aşağıdaki hükümler ilâve olunmuştur:

(1 - Sefer halinde bütün sefer müddetince ve hazarda müddet ve lüzumu Vekiller Heyeti kararile tayin olunacak hallerde; hava haber verme mntaka ve merkez komutanlıklarile muavinliklerinde ve mülhaklıklarında kullanılmak üzere yedek subaylardan yaş haddini aşarak 1076 numaralı kanunun 22 nci maddesi mucibince yedek subaylıktan affedilmiş olanlar, bu hizmette buldukları müddetçe subay elbisesi giyerek rütbelerine ait üniformayı taşırlar ve rütbelerinin maaş ve tahsisatını M. M. Vekâleti bütçesinden alırlar.

Bunlardan; Devletten maaş alan memurların maaşları 1108 sayılı kanunun 3041 sayılı kanunla değişen maddelerine göre verilir).

(2 - Hava haber verme teşkilâtı için hizmete alacak mükellefiyet harici eratın istihdamları müddetince maaş, iâşe, ilbas, ibate nakil ve tedavi masrafları ve bunlardan Gedikli erbaşların kanunu dairesinde harcırahları M. M. V. bütçesinden temin olunur).

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hava taarruzlarına karşı korunma hakkındaki 3502 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1 — Fevkalâde hallerde görülecek lüzum üzerine hava haber verme teşkillerine muktazi eşhas Genelkurmay başkanlığının teklifi ve İcra Vekilleri Heyeti kararile hizmete çağırılırlar.

MADDE 2 — Sefer halinde bütün sefer müddetince ve fevkalâde hallerde müddet ve lüzumu Vekilleri Heyeti kararile tayin olunacak zamanlarda, hava haber verme mntaka ve merkez komutanlıklarile muavinliklerinde ve mülhaklıklarında kullanılmak üzere yedek subaylardan yaş haddini aşarak 1076 sayılı kanunun 22 nci maddesi mucibince yedek subaylıktan affedilmiş olanlar, bu hizmette buldukları müddetçe subay elbisesi giyerek rütbelerine ait üniformayı taşırlar ve orduya alınan sin haddi dahilindeki emsalleri hakkındaki hükümlere tâbi tutulurlar.

MADDE 3 — Hava haber verme teşkilâtı için hizmete alınacak mükellefiyet harici erat ve gedikli erbaşlar orduda istihdamları müddetince ordudaki mükellefiyet dahili emsali erat ve gedikli erbaşlar gibi muameleye tâbi tutulurlar.

MADDE 4 — Hükümetin üçüncü maddesi aynen

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DE-
ĞİŞTİRİŞİ

*Hava taarruzlarına karşı korunma hakkındaki
3502 sayılı kanuna ek kanun lâyihası*

MADDE 1 — Bütçe encümeninin 1 nci madesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Sefer halinde bütün sefer müddetince ve fevkalâde hallerde müddet ve lüzumu Vekiller Heyeti kararile tayin olunacak zamanlarda hava haber verme teşkilâtı dahilindeki vazifelerde kullanılmak üzere yedek subaylardan yaş haddini aşmış ve 1076 numaralı kanunun 22 nci maddesi mucibince yedek subaylıktan affedilmiş olanlar hizmete çağırılırlar ve bu hizmette buldukları müddetçe subay elbisesi giyerek rütbelerine ait üniformayı taşırlar ve orduya alınan sin haddi dahilindeki emsalleri hakkındaki hükümlere tâbi tutulurlar ve aynı hukuka sahip olurlar.

MADDE 3 — Bütçe encümeninin 3 ncü madesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

MADDE 4 — Bu kanunun hükmünü icraya-
İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

14 - III - 1941

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>	<i>S. Arıkan</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>H. Çakır</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>C. K. İncedayı</i>		<i>M. Ökmen</i>

B. E.

MADDE 5 — Hükûmetin dördüncü maddesi
aynen

M. M. E.

MADDE 5 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

